

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvemži nedelje in praznike, ob 1/2. uri popoldne.

Štev. 191.

V Ljubljani, v sredo 20. avgusta 1884.

Letnik XII.

Častitim volilcem

kmetskih občin Postojnsko-Logaško-Senožeško-Loško-Bistriškega volilnega okraja!

Za 25. dan avgusta je razpisana volitev jednega Vaših zastopnikov v krajnskem deželnem zboru. Po dosedanem običaji je bil sklican volilni shod, ki je zboroval 17. dan tega mesca in z veliko večino glasov kandidatom za to volitev postavil gospoda Adolfa Obrezo, državnega poslanca, trgovca in posestnika v Cérknici. Obširno govoriti o lastnostih in zaslugah tega kandidata se podpisaneu odboru ne vidi potrebno, ker je g. Adolf Obreza gotovo jeden najbolj poznatih odličnih narodnjakov na Notrajskem. Podpisani odbor zatoraj pričakuje, da bodo častiti notrajski volilci 25. tega meseca v Postojni složni stopili na volišče in svoje glasove zjedini na

g. Adolfa Obrezo.

V Ljubljani, 20. avgusta 1884.

Izvrševalni odbor kluba národnih poslancev kranjskega deželnega zbora.

Peter Grasselli,
prvomestnik.

Nova pregreha.

Ko je izšel pastirski list Linškega škofa, govoreč o volitvah in priporočujoč izvolitev samih trdih in poštenih konservativcev, razlegel se je skozi nekoliko dni velikanski krik in vik po vseh večih in manjših liberalnih listih, ki izhajajo od peneče se Adrije notri do krkonoškega gorovja in še dalje. Kar je liberalce, ki vedno povdarjajo neomejeno prostost, najbolj peklo, je „drznost“ Linškega škofa, da se je

sam poslužil te prostosti in s prižnice razlagal vernemu ljudstvu važnost deželnih volitev in potrebo samih konservativnih poslancev. S tem je spolnil le svojo dolžnost, dolžnost, katero mu naklada višje pastirstvo. Dal je pa tudi najlepši izgled vsem duhovnikom, pa tudi svojim visokim tovarišem in sopastirjem, kako naj brez strahu pred sovražnimi pušicami in zlobnim obrekovanjem vedno in vedno povdarjajo pri vseh priložnostih vsakdanjega življenja le to, kar zahteva nevenljiva krščanska resnica in modrost. Zgled Linškega škofa in mnogo družih vnetih pastirjev, posebno po Francoskem, Španjskem in Belgiji, kaže duhovnikom, tudi slovenskim, da njihov posel ni samo krščevanje, spovedovanje in pa suho, znanstveno razlaganje sv. evangelija, ampak duhovnik mora biti vodnik in pastir izročene mu čede v vseh slučajih življenja. Napačno je toraj mnenje onih, ki sicer vestno spolnujejo svoje dolžnosti, pa mislijo, da se duhovnikom ni treba vtikati v volitve in „delati prepír med ljudstvom“. Pastirski list vestnega Linškega škofa uči drugače. Ne samo privatno mora duhovnik opominjati ljudstvo, naj voli katoliške može in naj ne gleda toliko in edino le na njihovo narodnost, tudi prižnica je kraj tacega poduka, samo da so osebe izključene. To pravilo je bilo že dolgo časa v navadi v deželah, kjer ni cerkve stiskal koščeni jozifinizem, ali kjer se je cerkev teh tesnih okov kmalo oprostila. A pri nas v Avstriji jozifinski in birokratični duh, ki drži katoliško cerkev še sedaj nekoliko v svojih suhih in velih rokah take prostosti ni pripustil. Linški škof je bil prvi, ki se je oprostil jozifinskih zastarelih in povsem neopravičenih predsodkov in prvi s prižnice vernike učil, kako naj volijo. A vzorni cerkveni dostojanstvenik ni ostal dolgo osamljen; našel je vnetega tovariša in borilca za svetinje svete vere tudi v javnem življenju v osebi Solnograškega nadškofa dr. Alberta Ederja. Tudi ta je izdal poseben pastirski list o volitvah, v katerem poklada zmerno, pa vneto besedo svojim pod-

ložnim na srce dolžnosti, ki jih imajo z ozirom na bližnje deželne volitve. Ker se nam ne zdi ta pastirski list nič manj važen od onega, ki je izšel za Linško škofijo in liberalce ravno tako v oči bode, priobčimo tudi tega. Koristiti bi znal brez dvoma tudi nam Slovencem, škodoval pa gotovo ne bode nikomur. Glasi se tako-le:

Hvaljen bodi Jezus Kristus!

Volitve v deželni zbor so pred durmi. Tu ne morem z ozirom na nalogo in odgovornost, katero bom imel kedaj pred sodnikom živih in mrtvih, privoliti, da ne bi kot višji pastir spregovoril nekoliko besed volilcem v moji nadškofiji.

Deželni zbor ima za vsako deželo veliko pomena, ker deluje v prvi vrsti pri deželnih postavah in ima po deželnem odboru, ki se iz njega voli, tudi v upravi deželnih zadev razširjen delokrog.

Deželni zbor je velike važnosti ne samo v časih, ampak tudi v cerkvenih-deželnih zadevah; prebivalci kake dežele niso samo udje te dežele, ampak pripadajo ob enem tudi cerkvi. Veliko stvari v postavadajstvu in upravi nima na sebi samo državljankega značaja, ampak tudi cerkvenega, kakor zakon, šola itd.; te stvari spadajo tako v časno, kakor tudi v cerkveno področje.

Ko bi se tedaj deželni zbor pečal samo s svetnimi zadevami, ne pa tudi z duševnimi, morali bi nastati v deželi prepíri, ki bi imeli jako žalostne nasledke v obeh ozirih; med tem ko je v složnem in skupnem delovanju duhovske in svetne oblasti najbogatejši blagoslov in je toraj sreča cerkve in države, blagor duše in telesa za časno in večno — v slogi med obema.

Ker je toraj deželni zbor tako važna naprava tudi za cerkvene zadeve, se lahko razume prisrčna želja višjega pastirja, da bi bil vsakteri deželni zbor dober deželni zbor.

Naša dežela je dobra, katoliška dežela. Deželni zbor naj bo njen natančen izraz, ako hoče biti

LISTEK.

Spomini iz naših gorá.

(Dalje.)

Bilo je leta 1876 ali 1877 meseca majnika. Dva viši častnika od generalnega štaba prideta na Dovje, da bi šla čez Luknjo na Bovec in da bi to pot za vojaške namene dobro premerila in načrtala. V Luknji je bilo še od sile snega, ki se je na solncu tajal, kakor hitro pa je solnce odšlo, zopet zamrzovati jel. Naši ljudje, ki Luknjo dobro poznajo, so jima odsvetovali, v tem času čez Luknjo hoditi, posebno ker se plazovi trgajo in je pot za voljo snega in ledú nevarna; ali častnika si nista dala dopovedati in sta hotla na vsak način svoj namen izpeljati. Vzameta si toraj vodnika, ki jima pa naravnost pové, da s takimi čevlji in brez železa ne bota prišla čez Luknjo. Iščejo toraj derez po vsi vasi, ali za gosposke čevlje so vsake prevelike; še le dereze obeh duhovnih gospodov so jima prav. Pa tudi z železjem nista prišla vrh Luknje. Po zmrznem snegu in v tako strmino pa ne vajena železja na nogah nista mogla kar nič naprej; zdaj je temu, zdaj unemu spodletelo. Vodnik, ki je moral obema težke suknje in bremena nositi, njima tudi ni mogel pomagati. Kar naenkrat prvemu čast-

niku obe nogi vzame in zdaj zdrči po gladki strmini navzdol, podere s sabo svojega tovariša in oba se peljata v dolino nazaj. Zastonj se skušata kam poprijeti; še le spodaj, kjer so večji skale in borovičevje, se vstavita zlo potolčena in opraskana. Posebno eden je bil tako zdelan, da ni mogel sam na noge. Vodnik in drugi častnik sta ga pod pazduho peljala do prve kočje, kjer sta k sreči dobila voz s kravama vprežen, na katerem se je počasi pripeljal na Dovje nazaj. Nič manj kot 23 ran je imel, ktere mu je telegrafično poklican zdravnik iz Jesenic za silo obezal. Ko je čez par dni toliko okreval, da je mogel na nogah stati, je hitel po železnici v Celovec, da bi se tam popolnoma pozdravil. Ta bo pač vse svoje žive dni pomnil, kaj se pravi v snegu na Luknjo hoditi. V gostilni, kjer sta častnika prenočevala, so pozneje pravili, kako se je ranjeni nad Luknjo hudoval (mar naj bi se bil nad seboj!) in da ji ni drugače rekel, kakor ta h Luknja (Teufelsloch!).

Pa ne samo ta častnik je Luknjo tako imenoval, ampak tudi marsikteri drug ji je dal že ta pridevek. Že imenovani jezični doktor in tisti g. profesor, ki nas je takrat do Krme spremil, ko smo šli Triglavske kočje iskat, sta tudi enkrat šla čez Luknjo. Prišla sta pa od Bovca in od Trente sem. Profesor ne more nikoli dopovedati, kako dolga in strma je pot iz Zadnjice na Luknjo. Ko pa vendar čez dobre

tri ure na vrh prisopihata in si tu oddahniti ter se s kruhom in žganjem okrepčati hoteta, se naenkrat vlije strašna ploha s silnim pišem, tako, da dežniki niso nič pomagali. Morala sta jih skup djati, drugač bi jih bilo polomilo. Kar najhitreje moreta, se spustita po pesku navzdol. Pri tem jim večkrat spodleti, da se zdaj ta, zdaj drugi na tla vsede. Pri nekem takem padcu doktor s steklenico žganja mahne ob skalo, da se steklenica vbije, žganje razlije, roka obreže, da krvaveti začne, kruh pa od krvi onesnažen za nobeno rabo več ni. — Vsa premočena, strgana, trudna in lačna prideta zvečer domu. Od same trudnosti se jima ni ljubilo nič jesti. Nekoliko čaja sta popila in ležat šla. Profesor je tiste hlače spravil, da jih ni bilo več na dan. Tudi dežnika nista bila več za rabo. Profesor je obljubo storil, da nikoli več ne bo čez Luknjo hodil. Tudi ji od takrat nikoli ni mogel lepega priimka dati; ampak vselej, kadar sem ga vprašal: Gospod profesor, kakšna pravite da je Luknja?

Saj sem že rekel: H Luknja!

Vendar s tem ne zahtevamo, da bi ji moral vsak tako reči, ali da bi morala na novih zemljovidih ta priimek imeti; toliko pa je gotovo, če ji tudi še naprej samo „Luknja“ rečemo, da je še vedno huda in nevarna!

(Konec prih.)

dober deželni zbor, kakor je bil prejšnji. To se bo zgodilo, ako volilci svoje dolžnosti vestno spolnijo. Te dolžnosti so v kratkih besedah izražene: „Volilci! pojdite volit in volite dobro.“

S tem pastirskim listom, Vas toraj vse, ki imate pravico voliti, vljudno opominjam, da saj ne opustite volitve. To Vam opomni je moja dolžnost. „Kdor more dobro storiti, pa ne stori, ta greši“, pravi apostelj Jakob. Večkrat je že samo en glas odločil.

Da bo pa volitev dobra, je pa pred vsem treba božje pomoči, katero hočemo z molitvijo posebno zdaj v času volitev sprostiti.

Pa nihče naj se ne zanaša samo na molitev. Nebeško kraljestvo se pridobi le s trudom; nihče naj toraj ne pričakuje zaželjenega sadu brez težave in truda.

Volilci naj dobro premislijo, kakemu možu dajo svoj glas. Voljeni naj bodo le možje, ki so dobri kristjani, ki svoje verske dolžnosti pred vsem natanko spolnujejo in imajo ob enem tudi potrebno zvedenost v svetnih stvareh.

Da deželni poslanec zna in veruje resnice naše svete vere je največje važnosti; ako teh resnic ne zna ali jih ne veruje, bo delal za postave, ki se zadevajo ob cerkev in tako blagonosnemu miru med cerkvijo in državo zapreke stavijo. Pač se večkrat sliši, vera in politika ste dve popolnoma ločeni stvari, ki si morate ostati vedno tuji. V resnici ga pa ni le trenutka v življenji, da bi mogli pozabiti, da smo kristjani. Vera nas povsod spremlja, ona ni nobenemu položaju, nobeni zadevi tuja. Mi smo kristjani in moramo kot kristjani govoriti, kot kristjani delati vsaki čas, v vseh okolnostih in vsaki službi. Božja postava obsega vse, zato jo moramo povsod pred očmi imeti in jo spolnovati.

Nihče ne sme tedaj voliti družega za poslanca, kakor v resnici krščanskega moža, ki spolnuje krščanstvo tudi v djanji, zraven je pa tudi dovolj razumen, da more svetne zadeve, ki pridejo v deželnem zboru na vrsto, spretno in vztrajno obravnavati. Milost našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa bodi z Vami vsemi!

Ta pastirski list nam zopet kaže, kako se drugod škofje z duhovščino prizadevajo, da bi dobili deželni zbori konservativne večine. Pri nas še nimamo škofa, da bi vernikom kazal pravo pot tudi v volitvenem boji, pa upamo, da kmalu dobimo v svojo sredo za vse dobro in blago vnetega moža, ki nam bo tudi na političnem polju svetil s cenjeno bistrostjo duha, kakor Linški ali Solnograški nadpastir. Pri svojem naporu gotovo ne ostane osamljen, saj liberalizem je v naši deželi le umetna naprava nekterih predrznih brezvercev, kakor nekdanj nemškutarstvo. Bog daj, da bi pa tudi že pri prihodnjih volitvah na Notranjskem katoliški volilci malo več gledali na versko stran kandidata, kakor pa na njihovo narodnost. Pošten veren mož je in mora biti tudi narodnosti pravičen; nasproti pa naroden in brezveren liberalce cerkvi ni pravičen, toraj le v škodo. Naj bi se ne gledalo toliko na to ali je kandidat v narodnostnem oziru radikalen ali pohleven; na to naj se gleda, je li kandidat krščansk, krščansk ne samo po imenu, ampak tudi v dejanji. To je edino pravo vodilo pri vseh volitvah in vsako drugo je napačno. Vlada bila bi lahko brez najmanjših skrbi, če bi se po tem vodilo volilo. Dokler ona ni cerkvi nasprotna jo bo podpiral vsak katoliški poslanec; in dežela, bila bi z resnično katoliškimi poslanci vselej srečna, ker škodljivega strankarstva bi ne bilo, ampak le poštena očetovska skrb za potrebe dežele in ljudstva. Kdor drugače voli se bode kesal, kakor so se že kesali, kadar so se volilci dali preslepiti, da so po drugem nekrščanskem vodilu volili.

o panmadjarizmu v Translajtaniji.

(Konec.)

Ali Madjari delajo jako nemodro, ako hočejo zatreti tuje narodnosti. Oni zidajo svoje državno poslopje na vulkanska tla, ki hranijo v sebi mnogo ognjene lave; ta lava so pa razžaljeni in nezadovoljni narodi. Ogrska potrebuje toliko prememb v gospodarskih in socijalnih stvareh; ali Madjarom je to postranska reč, oni se boré vedno v prvi vrsti za madjarizem, vse drugo mora temu cilju podredjeno biti. Oni mislijo, da je le tedaj mogoče Ogrsko

storiti mogočno, ako postane madjarski jezik splošen jezik ogrske države. Kako kratkovidno! Ako to početje ni nespametno, ni kar nič nespametnega pod solncem!

Madjari si domišljajo, da imajo prednost pred drugimi ogrskimi narodi. Od kod ta čudna domišljavost? Ogrska ljudstva imajo iste pravice. Vseh narodov kri je tekla v potocih za konstitucijo in kar so dosegli, so dosegli skupno, vzajemno. Ali zaslužijo znabiti Madjari prednost vsled velicega števila, ali vsled duševne probujenosti in omike? Oboje moramo zanikati?

Madjarizem ne rodi dobrega sadu; njegovi slabi nasledki se kažejo dan na dan bolj občutljivo. Povsodi rodi on razpor in sovraštvo. Madjarizem je tuja rastlina, ki se v Evropi ne more vdomačiti; on ne dobi nikjer simpatij, izvan madjarskih komitatov je ni sorodne duše, ki bi mu bila prijazna. Ogrska tedaj z madjarizmom ne more vspešno delovati na zunaj; ali ž njim se tudi doma veže roke, da ne more delati v prospah in blagor svojih ljudstev; dežela je razdrta, madjarizem je glaven vzrok propada, dušnega in gmotnega. In vendar se upajo Madjari klicati: madjarizem in prostost sta eno! Se ve da, vse mora biti liberalno; kar pride iz madjarskih rok, ako je tudi najgrše suženjstvo. Da zares, Madjari imajo vročo kri in hočejo se prestrvariti po svoji volji; madjarski naklepi se morajo izvršiti! Nekteri hočejo duhovščini vzeti vse pravice, drugi delajo proti plemstvu, tretji hočejo protestantizmu pomagati na noge, drugi zopet so antisemiti. Vse to dela liberalni madjarski narod!

Kaj pa, ako se posreči Madjarom nadvladati, ako vsilijo svoj jezik družim narodom? Kaj imajo potem v prihodnosti pričakovati? Dobrega gotovo nič! Dolgo časa tako nenaturno stanje ne more trajati v naših časih, ko so se narodi prebudili iz dolzega spanja. Slovanstvo gotovo ne bode hotelo dolgo več nositi okov, v ktere so jih vkovali Madjari. Ako pa slovanska reka poplavi ogrsko državo, bodo li mogli maloštevilni Madjari se postaviti v bran mnogomilijonnim Slovanom? Madjari kopljejo prezgodnji grob sami sobi; oni ne iščejo s pravičnim delovanjem simpatij pri tujih ljudstvih, oni še tiste male simpatije, ktere imajo, lahkomišljeno zapravljajo. Ogrski Slovani bodo dobili vedno moči in novega življenja od sosednjih bratov v Českeji, Moravskeji, Galiciji in Srbiji; nikdar se ne bo hotelo novo prebujeno slovansko ljudstvo vkloniti madjarskemu igu, neustrašeno se bode bojevalo z vedno čilejšimi močmi, dokler ne bije zadnja ura madjarstvu, zadnja ura, katero je zakrivil sam.

Prav zares, Madjari ne spoznajo svojega položaja, oni ne razumejo ali bolje, nečejo razumeti, kaj zahteva čas od njih. Skrbeli naj bi, kar je prvo, da pripeljejo ljudstvo ogrsko do prosvete in blagostana ter zapró pot naglo se širječemu liberalizmu in splošni žugajoči bedi. Čudni možje to, ki hočejo osrečiti ljudstvo s tem, da bi jih storili govoreče en jezik!

Madjarizem se napihuje, kakor se je nekdanj napihovala žaba v znani basni o „volu in žabi“; napihuje se in hoče biti velik kot so veliki prvi narodi evropski. Kdo vé, če ne počí? Slovanom sicer žuga nevarnost, ali ravno ta jih uči, da se zedinijo in z združenimi močmi boré proti madjarskemu življu. Madjarstva bode konec prej kot Slovanstva. Panmadjarizem v Translajtaniji so le lepe sanje, kterih Madjari ne bodo vresničili, naj delajo še brezobzirnejše, kot so delali do sedaj.

F. R.

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. avgusta.

Notranje dežele.

Včeraj, ko je bil list že dovršen, prinesel nam je brzovjav še eno poročilo o *volitvah po zelenem Štajarju*, kterega pa že nismo zamogli nič več priobčiti, ker je bil list skoraj že dotiskan. V Slov. Bistrici zmagal je narodni kandidat, dr. Šuc, z 59 glasovi proti nasprotnemu liberalcu g. Gasteigerju, ki je dobil 33 glasov. Nikjer po slovenskih pokrajinah Štajarja se ni bilo toliko bati nasprotno zmage nemškega življenja, kakor ravno v Slov. Bistrici, kjer imajo poleg družih bližnjih in daljnih nemčurjev, tudi še „vrlega“ župana, ki je dal svoje dni avstrijsko črno-rumeno zastavo sneti raz hiše, v kateri so državi in cesarju iz celega srea vdani Slovenci zborovali! Mož je to storil na željo in povelje on-

dašnjih izdajskih veliknemcev, ter se je smel ta čin, ki je sam na sebi vrlo veleizdajsko početje, smatrati za znak, kako veljavni, mogočni in merodajni so nemčurji v Slov. Bistrici. Sedaj pa pride dan volitve, ki je postal zatiranemu in psovanemu Slovanu dan slave, dan rešitve! Na tleh pogažen leži nemčurski zmaj, nad njim pa vihra visoko v zraku „zastava slave“, katero so zavedni in narodno prebujeni naši bratji štajarski zavestno povzdignili po hribih in dolinah.

Krakov in Opava oba na slovanskih tleh, prvi v staroslavnem poljskem kraljestvu, drugi na čehoslovanski zemlji v Šleziji, imela sta v minulih dneh gosté, ki so prinesli tje kaj hrumeče življenje v sicer mirni mesti. V Opavi zbrali so se nemški učitelji iz Avstrije in Prusije; ondi so si podajali drug drugemu plavice (plavica je namreč najljubša cvetlica nemškega cesarja zaradi nje modre barve; raste po žitu in se ji po Gorenjskem „pèzdec“ po nemški pa „Kornblume“ pravi), ondi so sprejemali telegrame, na kterih je stalo: „Hoch Bismark“; ondi se je napivala bratovščina sosednji Prusiji in brez sramožljivosti izrekala misel, da avstrijski Nemci čutijo živo potrebo tesnejše državnopravne zveze med Nemčijo in Avstrijo, drugače se bodo potopili v slovanski povodnji. V Opavi sestavljali so izgojevalci avstrijske mladine načrt, po kterem bi se Avstrija brez hrupa vrgla Prusiji v žrelo, in kako da bi cesarja Franca Jožefa ponižali za podložnega nemškemu cesarju. Tako v Opavi Nemci. V Krakovem zbrali so se Čehoslovani in njihovi rodni bratje Poljaki. Več nego 1800 mož dvignilo se je iz širokih českih pokrajin tje gori na obrežje reke Visle v starodavni Krakov v bivšo prestolnico Jagelonov, da ondi sklenejo trdno zvezo, kakoršna se s bratom po rodu spodobi. In res, ni nas treba sram biti tega najnovejšega pobratinstva med Čehi in Poljaki, kajti sklenilo se je na podlagi zveste in verne vdanosti do presijajnega prestola Habsburškega in niti jednega ni bilo, ki bi bil drugače mislil, še manj pa drugače govoril ali izrazil kako „pobožno“ željo kakor učitelji v Opavi. Trdna zveza Čehov in Poljakov je Avstriji trdneja zaslomba, kakor pa še tako vdano prijateljstvo Bismarkove Nemčije. Le tedaj, ako bo Avstrija sama v sebi trdna, in zveza Čehov s Poljaki ji bila v ogelni kamen, na kterega se bode opirala njena notranja moč, postala bo ona velesila, za ktere prijateljstvo se bodo drugi pulili. Bismark je to že davnej spredel in iz tega vzroka so tudi njegovi leviti, ktere tu pa tam avstrijskim radiprusom bere. Čem trdneja bode Avstrija na znotraj, tem večje vrednosti bo ona, kakor nemška zaveznica za Bismarka. Konečno pa ne moremo drugače, da ne bi izrazili veselja nad priznanjem, da je velikansk razloček med slovanskim in nemškim shodom. Slovanom nam je v prvi vrsti na srcu država; mi le gledamo, da jo dobro podpremo. Nemcem pa ne roji družega po glavi, kako bi jo razdjali in izdali. Tak je sedaj položaj v Avstriji.

Vnanje države.

Novica, da se bodo sešli cesar Franc Jožef, cesar Viljem in ruski car Aleksander, jela se je zopet rešetati in so jo sedaj v *Berolinu* vzeli na dnevni red. Gotovosti ni še nobene, vendar pa se je v dvornih krogih o tem snidenji govoriti začelo. Ako se shod v resnici primeri, imeti mora tedaj jako važen pomen v svetovni politiki, če tudi se bode tu pa tam osobito pa v vladnih krogih smatral samo za znak prijateljstva in družega nič. Naj že bo, karkoli hoče, saj se bo videlo kakošno bo spremstvo dotičnih vladarjev, in iz taistega se bode dalo kolikor toliko na politično vreme sklepati. Kakor hitro bomo zapazili poleg treh najmogočnejših vladarjev tudi tri premetene državnike na shodu, z dobro zavestjo smelo se bo trdit, da bodo na dnevnem redu pogovori o važnih državnih rečeh, ki se ne tičejo toliko državljanskega, kakor pa družbinskega reda in pokoja. Po vseh treh deželah zatrosila se je strupena golazen anarhistov in nihilistov in to bo ena prvih toček, ki se bo ondi morda določila. Za to pride na vrsto zunanja politika, s katero ima Nemčija ravno sedaj polne roke posla z zvitemi Angleži, iz česar se zna pri trmoglavosti in neomajenem upanju na samega sebe napraviti pomenljiv in osodepoln boj. Angleška Nemčiji ne bo z lepo odjenjala; Nemčija se pa tudi ne bo hotla umakniti, in tako ni nič laglje mogoče, kakor to, da se bodejo Nemci in Angleži sprijeli. Nemčija je na ta slučaj že sedaj oprezna in si išče zaveznikov, ktere si je že pridobila s tricarsko zvezo; da ji mislijo tudi zavezniki ostati, dokazali so v Londonu na egiptovski konferenci, kjer so potegnili za Francijo prepustivši Angleško samo sebi.

V glasilu pruskih učiteljev „Preussische Lehrerzeitung“ so se oglašili *pruski učitelji o Čehih* in ker je vse temeljito in „gediegen“, kar pride iz dežele „lepega obnašanja in božjega strahu“ (Prusije), mora toraj tudi omenjena „Lehrerzeitung“ biti vredna čistega zlata. Velikani učenosti (!) ondi pisarijo o češkem narodu, o njegovih naporih, o njegovem jeziku in literaturi. O vsem skupaj imajo pa toliko pojma, kakor petelin o notah in vendar je „gediegen“ (toda — gediegen neumno), kar so spisali. O Čehih pišejo, da pred dvajsetimi leti za nje še živ krst vedel ni; da so majhen neznamen narodič, živeč na nemški zemlji okolo in okolo od Nemecev obdani. Jezik njihov je neko podrečje velikega slovanskega pismenega jezika!!! Literature česke pa do današ-

njega dneva še ni, ter bi jo še le izumiti morali! Kaj pa, ko bi nam pruski učenjaki rajši izumili veliki slovanski pismeni jezik, za kterega do sedaj med Slovani še živa duša ne ve, pruski učitelji morajo pa vendar-le znati zanj, drugače bi ne mogli v svojem učenem (?) glasilu pisariti o njem. In ljudje, ki imajo tako temeljite vednosti v etnografiji, zemljepisji, hočejo biti narodni učitelji, hočejo biti časnikarji, hočejo drugim svetiti s svojo modrostjo! Dalje pravijo, da je še le leta 1865 v Pragi nekdo vstal in je začel dokazovati, da so Čehi narod itd. na kar se spusti v grozno zatiranje, kteremu so Nemci na Českem razpostavljeni. Prav ima „Politik“ pridavajoč opombo: „če so vsi pruski učitelji taki, kakor so ravno omenjeni, potem za gotovo vemo, da nas pri Kraljevem Gradci ni „pruski učitelj“ premagal.

Smešna, več ko smešna je izjava „D. Ztg.“ o shodu *Bismarka* in *Kalnokyja*, ktera poslednjemu očita, da družega ne dela, kakor to, da slavno povzije, kar je Bismark na političnem ognjišču skuhal! Bismark, pravi „D. Ztg.“, noč in dan na to misli, kako bi se ohranil svetovni mir! O ti ljuba modrost! Ali bi ne bilo bolje, ko bi Bismark in z njim vsi državniki od Giersa pa do Božo Petroviča noč in dan na to mislili, kako da bi se ne skalil? To se pravi po domače: državniki naj nikari drug drugemu ne nagajajo, pa bo mir ohranjen! Časi so minuli, da bi narodi drug drugemu boje napovedovali. Ali ni vedno kaka državljavska svojeglavnost tega ali družega veljaka, ki dostikrat ni prav nič vredna, povod krvavih bojev, ki milijone in milijone denarja in tisoče in tisoče mladih nadelnih delavskih moči požre? Z dobro vestjo lahko zagotovljamo, da se bo mir mnogo boljše ohranil, če Bismark ne bo na to mislil, kako bi ga podprl, kakor pa ravno narobe. Bolj ko bo to kočljivo zadevo Bismark pri miru pustil, bolje se nam bo godilo. Ko bi Bismark ne bil na tomislil, kako da bi se ohranil mir in red leta 1864 v Schleswig-Holsteinu, bi mi leta 1866 nikakor ne bili doživeli.

Časnikarske race med *Črnogoro* in *Bolgarijo* so se zopet dvignile v zrak in pridno preletavajo Balkan od enega kraja do družega, kakor lansko leto osorej. Zopet se namreč čita, da se misli bolgarski knez Aleksander poročiti z eno črnogorskih princezinj, hčera kneza Nikolaja. „Pol. Corr.“ pravi, da to ni vse skup nič družega, kakor same prazne čenče, ktere si ljudje zmišljujejo, ki nimajo družega posla.

Včerajšnji telegram iz Dunaja o *državni pogodbi z Rusijo* tikajoč se vpeljave naravnostnega sodnijskega dopisovanja med Avstrijo in Rusijo, umé naj se tako, da se bodo dotična uradna dopisovanja vpeljala med e. kr. sodnijami po Galiciji ob rusko-poljski meji in med e. ruskimi uradi. Dosedaj morala so vsa dotična medsobojna pisma iz Galicije na Dunaj in iz Dunaja v Petrograd in zopet nazaj, od sedaj na dalje pojde pa vse naravnost preko meje, kakor je to vpeljano ob laški meji z laškimi in našimi sodnijami.

Na *Švicarskem* anarhisti še vedno prosto dihajajo, kar nam dokazuje njihova najnovejša predrznost. Raztrosili so po mestu Bernu ponoči od četrtka na petek vse živó tiskanih proklamacij, v kterih se slava poje roparskemu morilecu Stellmacherju. Brošurice so s črnim obrobljene in se dotični slavospev pričinja s stavkom, kakoršnega bi si marsikak general želel na svojem mrtvaškem listu, rekoč: „V spomin hrabrega, požrtvalnega in zvestega tovariša Hermana Stellmacherja“. Podpisana je brošura: „New York, izvrševalni odbor“. Celi svet razven roparjev, priznal je Stellmacherja za roparskega morilca in ravno zaradi tega hudelestva poslala ga je državna pravica na uni svet, kjer ni anarhistov. Anarhisti proglasé ga pa z nečuvano hvalo za svojega tovariša in si s tem spričevalo podpisujejo, kterega smo jim drugi že zdavnaj dali, da niso nič družega, nego roparji, ubijalci in morilci; in taki ljudje naj bi imeli pravico javnega varstva v človeški družbi? Kar se pa tiče brošurice, pa že smemo trditi, da ona ni bila tiskana v Novem Jorku, kajti v tako kratkem času bi ji ne bilo mogoče dolzega pota napraviti iz kake ameriške tiskarne preko Atlantika v Evropo. Tiskala se je kje na Švicarskem ali mogoče tudi kje drugej, ker dandanes je svet poln skrivnih tiskarn.

Angleški vojni minister lord Hartington razlagal je v parlamentu, da vlada pripravlja 6000 mož, če bo treba, da jih pošlje v Sudan po Gordona. Peljali se bodo iz Egipta tja gori po Nilu v parnikih in pa še posebej v čolnih, kakoršnih je angleška vlada cel tisoč naročila. Misel, da bi bili železnico gradili ob Nilu do Chartuma, so opustili, ker se jim že prepozno zdi. Ekspedicija se bo menda še le meseca oktobra dvignila. Sicer so se pa Angleži ravno sedaj že zdatno ohladili za Egipt, za Sudan, za Gordona in za njegove bolečine, ker se vse z mislijo o preosnovi volilne pravice pečá. To je sedaj po Veliki Britaniji magnet, ki vse na-se vleče, da ljudje pri tem na vse drugo pozabijo. Zahtevanje, da se odpravi zbornica oholih in mogočnih lordov, je od dne do dne silnejši, in vladi pač ne bo družega kazala, kakor ali po vodi plavati ali pa vtoniti; preveč je že razširjena ideja o preosnovi volitev, da bi se dala še omejiti ali pa popolnoma zavreči, kakor so lordje to zahtevali. Posebno so pa radikalci vsi za preosnovo in ga ni ljudstvenega tabora, na kterem ne bi tega povdarjali; da še več,

smatrajo jo že za popolnoma dognano zadevo, ki ji družega nič ne manjka, kakor da se še kamora dednih perov odpravi. Kakor so razmere sedaj ondi, bi skoraj rekli, da bodo lordi odnehali in da bo pred bodočega parlamenta licem preosnova volitev zadobila svojo milost.

Na *Britanskem* se oglašajo zopet mesečnjaki. Tako se poročajo iz več krajev Irske umori zakupnikov, in se dobro vé, da so „tenirji“ morilci in drug nobeden. Angleška si je predolgo igrala z ognjem, ki jo je nevarno peči začel in enaka se bo svoje dni Švici primerila, ki je enako zavetje dajala vsem hudodelnikom.

Gordon je še v Chartumu, ni še v Mahdijevih rokah in popolnoma varen, ter misli ondi tako dolgo počakati, dokler ne pride ponj angleška ekspedicija, za katero ravno kar 1000 čolnov po 32 čevljev dolgih tešejo. Kakor mislijo, jim bo morda nekaj dni po sv. Mihelu že odriniti mogoče.

Angra Pekvena ali dežela na obalah zapadne Afrike, kjer so se Nemci v najnovejšem času naseljevati jeli, daje že več časa povod diplomatskim razpravam med Angleži in Nemci. Posebno so se Nemci jeli po Bismarkovem glasilu „Nord. Allg. Ztg.“ krepko zanj pogajati in zaradi nje strastno Angleže napadajo. Angleži so Nemcem sicer pripoznali naselbinsko pravico, toda le na suhi zemlji, nikakor pa ne tudi na otokih, ki leže nasproti Pekvenske luke, če tudi Angleži do taistih nimajo menda nobene pravice, temveč so mednarodna lastnina. Nemci se pritožujejo dalje, da Angleži tako dolgo niso odgovorili na nemško predloženo jim vprašanje, ali imajo Angleži kake stareje pravice do Angre Pekvene, ali ne; celih osem mesecev minulo je menda, preden je dotični odgovor iz Londona v Berlin pot našel. Poleg tega si je pa menda angleška vlada na Kapu v južni Afriki vse prizadejala, da bi ondi naseljenim Nemcem kolikor mogoče juho osolila s tem, da jim je, kolikor se je le dalo, obežila nakup živeža in družega potrebnega. Kakor je Angleška prej delala na Kapu, enako menda sedaj postopa v Novi Gvineji. Iz obeh naselbin utegne se še kaka spletká izčiniti med Nemci in Angleži, in če je ne bo mogel razvozlati Bismark sam, mu bo Moltke pomagal.

Izvirni dopisi.

Iz Šmartna pri Litiji, 19. avgusta. Danes sprejeta je bila v Šmartnem pri Litiji v katoliško cerkev gospá Julijana Juch, rojena Rac, zdaj posestnica v Litiji. Domá na Ogerskem je bila luteransko-helvetiškega veroizpovedanja. Po dostojnem poduku o sv. resnicah katoliške cerkve, sprejel jo je tukajšnji dekan, preč. gosp. Jakob Rus v katoliško cerkev. Precej potem opravila je s poved in prejela presv. Rešnje Telo. Spreobrnjenka je že do zdaj rada v cerkev hodila in se prav spodobno vedla. Danes dosegla je veliko milost, da je prišla k čedi Kristusovi. Bodi ji v tolažbo in zveličanje!

Z Notranjskega, 18. avg. (Postojnska omika.) Pri volilnem shodu v Postojni dne 17. avg. so se godile reči, ki jih nikakor ne gré zamolčati. Naj svet izvé, kakošno narodno omika prodaja v Postojni firma L. Ko se je pričelo posvetovanje zaradi prihodnjega poslanca namesto odstopivšega dr. Zarnika na dvorjéhi Vičičeve gostilne, so se takoj začeli zbirati nekteri Zarnikovi pristaši, že znani Postojnski kričači, ter so s svojimi nepotrebnimi opazkami zabavljivo motili mirno razpravo. G. predsednik dr. Štrbenec in g. okr. glavar sta jih večkrat morala zavrniti in odločno izreči, da so k volilnemu shodu le volilni možje povabljeni in da nevolilci, ako že hočejo poslušati, kaj se tu govori in razpravlja, naj molčijo ter se zdržujejo vsacega vtikanja in oprekanja. Ker se je pa zabavljanje toliko hujše nadaljevalo, bil je predsednik prisiljen zborovanje v notranje prostore preložiti. Pa tudi tu ni bilo miru. Imenovani „omikanci“ so pri oknu žvižgali, ko se je pri glasovanju z ogromno večino sprejela gosp. Obrezova kandidatura. Kaj so neki nameravali — Postojnski rogovileži s svojim divjaškim surovim vedenjem? Mar prisiliti volilne možje, da glasujejo za dr. Zarnika? Če bi bil kdo v dvomu, za kterega bi glasoval, bi se bil že vsled teh surovih napadov moral odločiti za g. Obrezo. — Na pričujoče duhovnike se je posebno izlila nevolja Postojnskih kulturcoscev. Čula se je naj novejša Postojnska psovka, ktera naj ostane neomejeni privilegij firme L. v Postojni, ko so po dokončanem zborovanju sorodnice g. notarja Gruntarja pri svoji mizi mirno sedeč prepemale slovenske pesmice s tako milimi glasovi, da jim je donela od vseh strani zaslužena pohvala, so mladi omikanci Postojnski hripavi vmes klicali: „pereat Šuklje!“ „pereat grobokopi!“, da se je vsak pametem človek s pomilovalnim smehom moral ozirati na otroče vedenje te Postojnske surovine. S

studom so volilci zapustili Postojno, ktera se je ta dan osramotila, da malokedaj tako. Res, da niso vsi Postojnčani tega krivi, ker vemo, da živi tu mnogo poštenjakov, a ravno zaradi tega smo se kaj takega toliko manj nadejali. Take surovosti je zmožna le liberalna brezverna druhal (zato tudi brez omike).

Iz Celja, 19. avgusta. (Izid volitve) dveh deželnih poslancev ki se je danes tukaj vršila, ste že po telegrafu zvedeli in naznanili. Vseh volilnih mož je štela kmečka volilna skupina: Celje, Vransko, Gornjigrad, Laško, Konjice in Šmarje 285. Prišlo jih je k volitvi 274. Eden izmed nenavzočih je preč. gosp. Peter Erjavec, župnik Žrečki, ki je danes zjutraj, kmalo ko se je odpeljal k volitvi, nesrečno padel iz voza ter si nogo tako hudo poškodoval, da so ga morali odpeljati zopet domú. Bog daj, da to poškodovanje ne bi imelo daljših slabših nasledkov za zdravje imenovanega vrlega gospoda!

Ob 9. uri se je volitev pričela. Gosp. okrajni glavar izvoli 3 ude v komisijo, med njimi 2 nemškutarja: župana Okorna iz Škoflje vasi in Kokola iz Loč, pa enega Slovence. Drugi 4 udje komisije so bili po večini volilnih mož izvoljeni in sicer sami Slovenci. Predsedoval je volilni komisiji preč. gosp. Jakob Filip Bohinec, dekan Braslovški. Naša kandidata Miha Vošnjak in dr. Dominkuš sta bila izvoljena po ogromni večini oddanih glasov in sicer prvi je dobil 248, slednji 247 glasov; nasprotna kandidata, učitelj v Hrastniku Valentinič in Trboveljski župan Loger, sta dobila po 25 glasov; en glas je dobil tudi dr. Neckerman, kar se je godilo po zmoti, nekega moža, ki je najbrž ime dr. Dominkuš zamenjal z dr. Neckermanom. — Od kod, bote vprašali, so pa dobili nemčurji teh 26 glasov, s kterimi se naj le „Kmetški prijatelj“ zdaj ponaša, kolikor mu drago? Kakšnih 6 jih je prišlo iz Velike Virešice, kjer še vedno komandira bogataš Fervega; blizo toliko iz Oplotnice, kjer imajo ondašnji fabričani velik vpliv na kmečke posestnike, itd. Čudimo se sploh, da sta se imenovana „liberalna“ moža Valentinič in Loger vdala nasilstvu nemčurjev ter prevzela kandidaturo, ko je vsak pameten človek po naših okrajih vedel že davno, da nemškutariji je tukaj odklenkalo za zmiraj! — Med volilnimi možmi je bilo se vé, zdatno število častitih duhovnikov, ki so danes Celjskim mestjanom mogli s svojim prihodom osebno pokazati, da „Prijatelj“ in „Vahterca“ zastoj spodkopavata njihov vpliv pri našem krščanskem ljudstvu! Živila naša poslanca Miha Vošnjak in dr. Dominkuš!

Nepopisljivo je bilo danes popoldne veselje „Pri belem volu“ zbranih Slovencev, ko smo iz vseh volilnih krajev zvedeli, da so povsodi zmagali naši kandidatje in še s tako ponosno večino glasov. Pojdi se solit, „Kmetški prijatelj“ pa tvoja trebušna mati, „Vahterca“! Štajarskih Slovencev ne bota pohrustala nikdar! Kmečke občine in trgi so že skoraj vsi naši; prihodnjič se poskusimo v mestih.

Zadnjič ste poročali, da po prizadevanju dveh gospodov župnikov smo si pri zdajšnjih volitvah priborili 2 trga — Makole in Rajhenburg — za narodne kandidate. Dodati moram danes, da še tretji trg, Kozje namreč, je volil zdaj prvokrat slovenske volilne možje. Zategadel se silno huduje Celjska nemškutarska trobenta nad Kozjanskim čast. gosp. dekanom, ker ni glasoval za liberalne možje pri ondašnjih prvotnih volitvah. Iz tega vidite, kako predržno in abotno je že naše nemčurstvo.

Iz Celja, 19. avgusta. (Izpred sodišča.) Znani morilec Čuvan, ki je v Ljubenski župniji vsmrtil 3 osebe in je bil v Celji obsojen na smrt, je pomiloščen v ječo na vse žive dni. — Znano vam je, da so lansko leto v Sromelski fari Brežkega okraja se uprli kmetje proti tisti komisiji, ki je prišla po njihovih vinogradih iskat trtne uši. Žandarji so streljali; eden izmed navzočih kmetov je obležal mrtev. Uporniki so bili zatoženi ter nekteri več tednov ostali med preiskavo v Celjski ječi. 7. oktobra 1883 so imeli priti pred porotnike; toda 4. oktobra so bili izpuščeni iz ječe in namesto pred porotnike, so bili postavljeni pred navadno sodnijo. Ta jih je pa trdo sodila — dobili so po eno leto, po 8 in več mesecev. Pritožili so se sicer pri najvišji sodniji na Dunaji, toda brez uspeha; 1. novembra t. l. morajo nastopiti kazen, kakor jim je odmerjena od Celjske okrožne sodnije.

Iz Maribora, 19. avg. (Volitve deželnih poslancev na slovenskem Štajarji.) Kmetške občine so danes volile svoje poslance v deželni zbor štajarski. Mari-

borski volilni okraj je imel voliti dva poslanca. „Slovensko društvo“ je bilo priporočilo g. dr. Radaja in g. barona Goedelna, nemčurji pa dr. Schmidererja in Candolinija. Kljub velikemu prizadevanju nasprotna stranke je bil vendar ves trud zastonj, kajti slovenski kmetje niso več tako neumni, da bi nepoznanem tujcem več verovali, kakor svojim poznanim možem, ki se za nje pri vsaki priložnosti brigajo, ne samo ob času volitev.

Volitev se je vršila v Götzovi dvorani v Graškem predmestju. Nemški in nemčurski volilci so se zbirali „pri črnem orlu“ okinčani z zeleno-belimi kordami in hrastovim listjem za klobukom, Slovenci pa so se shajali pri gostilnici „zur Stadt Wien“ brez kakšnega znamenja, saj so se že od daleč vsi poznali po poštem slovenskem obrazu.

Kratko pred 10. uro ste prišle obe stranki od nasprotnih strani na volišče. Opazovalci so že pri vhodu videli, da bo zmaga na narodni strani, kajti dr. Radajeva vrsta volilcev je bila precej daljša in korajžniša od nasprotna Schmidererjeve.

Na volišču je slovenska večina izvolila v komisijo gg. dr. Vošnjaka, Simon Flucherja in Mesareca, okrajni glavar pa je imenoval očeta Dovnika in dva nasprotnika. Pod spretnim predsedništvom gosp. dr. Vošnjaka se je potem vršila volitev mirno in gladko; konečni izid je bil: g. dr. Radaj 143 in g. baron Goedel 142 glasov; dr. Schmiderer 98 in Candolini 95 glasov.

Propadli Nemci in nemškutarji so hitro izginili kakor kafa iz volišča in mesta, narodni volilci pa so se zbrali k skupnemu obedu v dvorani pri „Stadt Wien“, kamor so prišli tudi drugi narodnjaki slaviti narodne zmage. In ko so začeli tudi od drugih volilnih krajev prihajati telegrami o zmagi slovenskih kandidatov, postajala je ondi navdušenost vedno večja. Najdaljše je izostalo poročilo iz Brežic, pa tudi od ondot je še pred koncem obeda prišla brzoglavna vest o sijajni narodni zmagi, kar je vse pričujoče do nepopisljive navdušenosti povzdignilo.

Z navdušeno sprejeto napitnico na vse narodne volilce po slov. Štajarskem se je končal obed in volilci so šli mirno in veselo vsak na svoj dom.

Kako izborna je bila narodna stranka pripravljena na velevažno Mariborsko volitev, vidi se iz tega, da je volitev samo za dva glasa drugače izpala, kakor je bilo že naprej izračunjeno in povedano. Slava narodnim volilcem!

Domače novice.

(Vincencijeva družba) obhaja prihodnjo nedeljo ob 6. uri popoldne letni shod (občni zbor) v Marijanišči. Povabljeni so udje, dobrotniki in vsi drugi prijatelji zavoda.

(Prihodnjo nedeljo), 24. t. m., bode obhajal prečast. gosp. Jakob Poličar, župnik v Podbrezji. svojo zlato mašo (petdesetletnico). Ad multos annos!

(Občni zbor „Slovenskega čebelarkega društva“) bo danes 14 dni, t. j. 3. septembra tekočega leta ob 10. uri popoldne v sobani „Kat. družbe“ na Starem trgu h. št. 13. Opomnimo, da na prvič sklicani zbor 30. julija tek. leta se je bilo sešlo premalo udov, zato je bil zbor nesklepčen. Drugič sklicani občni zbor pa sme po pravilih sklepati o vsem brez ozira na število došlih zborovalcev.

Načrt obravnave (program) ostane, kakor zadnjič. Odbor.

(Na Malem Štajarju) do sedaj izvoljeni poslanci slovenske krvi za kmetiške občine so: V Mariboru dr. Radaj in baron Goedel; v Ptujem župnik Raič; v Celji dr. Dominkuš in Mihael Vošnjak; v Brežicah Jerman; Slov. Bistrica dr. Šuc; v Ljutomeru Kulkovec.

(Vojaško.) Gojenca vojaške akademije v Dunaj-Novomestu: Viljem Zhuber pl. Okrog in Alfons pl. Hoffmann imenovana sta za lajtenanta, prvi v 17 in drugi v 97 pešpolku.

(Drugi čebelni somenj) na Igu je bil večji in živahnejši od prvega, kar se tiče napeljave panjov; kateri so se pa težje in ceneje prodajali, ker ni bilo vreme za to. Cena je neznatno padla in sicer za slabeje panjove po 3 gold. 50 kr., za boljše po 5 gold. 30 kr.

(Čebelarska razstava) napravila se je v Lescah na Gorenjskem. Odprta je vsak dan do 24. avgusta. Vstopnina znaša 20 krajcarjev za osebo.

(Prvem slovenskemu čebelarju) ranjkemu Ant. Janži vzdala se bo na njegovem rojstnem domu na Breznici spominjska plošča.

(Nemčurska omika.) Dne 18. t. m. dopoldne je bilo, ko ste dve gospodični Hrvatci, prvokrat dosepevši v belo Ljubljano, sedeli na klopi v „Zvezdi“ ter kramljali v svojem maternem, t. j. hrvatskem jeziku. Kar zasede bližnjo klop kôpa Ljubljanskih mladih junakov in ko čujejo hrvatsko govorjenje, pravi eden: „Das sind dumme Kroatinen.“ — Oni se smejeje, a vendar tudi čudite takim olikancem, kar jima iz klopi zadoni zopet na uho: „Das macht die dumme, ungebildete kroatische Erziehung.“ Zdaj ste dami se ve da vstali in odšli boječ se morda še dejanskega insultiranja. Ker ste prišli mnogo reči nakupit, sklenili ste kupiti le pri narodnih trgovcih. To je nemčurska omika!

Razne reči.

— Veliki slepariji prišli so na sled pri ruski Nikolajevi železnici. Govori se, da ima država škode okoli 40 milijonov rubljev. 30 milijonov izdalo se je tako, da niso nikjer zaračunjeni, za 10 milijonov opeharila je pa menda železnica državo, ker je na podlagi ponarejenih pisem vojake po mnogo dražjem tarifu prevaževala, kakor bi jih bila pa morala in je država vsled tega morala 10 milijonov rubljev več železnici plačati, kakor je bilo po postavah potreba. Upravni odbor, ki je zatožen sleparije, obstal je deloma tudi iz vladnih komisarjev, ki so bili ondi za nadzorovanje, in na te se sedaj vojno ministerstvo opira, zakaj da je verovalo ponarejenim pismom, če tudi se mu je zdela previsoka cena.

— Cerkev je zgorela. V Mesini je 23. julija zgorela ondotna monumentalna cerkev svetega Frančiška. Ogenj se je tako naglo razširil, da je v pol ure že vse postrešje bilo v ognju. Posrečilo se je ognjegascem in vojakom rešiti zakristijo, vse dragocenosti in tudi sreberne podobe. Vendar je zgorela podoba sv. Frančiška, ktero je slikal oče slavnega slikarja Antonella di Messina, in je bila velike umetniške vrednosti. Zgodovinski sarkofagi, med drugimi oni Friderika III. Aragonskega, so vničeni. Cerkev je bila zidana leta 1254 in je bila s svojimi umetninami kras mesta.

— Telegram iz Londona pripoveduje, da je v severni Ameriki v državi Minesota pogorelo mesto Anoka. Škode je za milijon dolarjev.

Telegrami.

Slov. Gradec, 19. avgusta. G. dr. Šuc dobil je 59 in g. Gasteiger 33 glasov.

Ljutomer, 19. avgusta. Izvoljen g. Kulkovec.

Gradec, 19. avgusta. V Brucku zmagal je pri volitvah kmetijskih občin liberalni Posch z 84 glasovi proti 34 glasovom za konservativnega kandidata. V Ljubnem zmagal je liberalni kmet Anton Mageregger; v Lieznu liberalni kmet Wilflinger; v Irdningu liberalni kmet Köberl s 6 glasovi večine proti dose-danjemu konservativcu Wöhr. Sploh pa je voljenih 12 konservativcev 8 narodnjakov in 4 liberalci.

Celovec, 19. avgusta. Izid današnjih volitev v Koroškem velikoposestvu za v deželni zbor je ravno tak, kakor je bil prejšnji. Voljeni so: Elbl, dr. Erwein, grof Ceno Goess, pl. Moro, Mühlbacher, Victor pl. Rainer, knez Rosenberg in grof Douglas-Thurn; na novo voljena sta: odvetnik dr. Ubl in grajščak baron pl. Poche.

Steyr, 20. avgusta. Cesar vozil se je dopoldne po mestu pregledovajoč cerkve, javne zavode, razstave in posamezne predmete. Če tudi je lilo, se je ljudstva po vseh krajih, kjer se je cesar vozil, vse trlo, in so mu navdušeno „hoch“ klicali.

Rim, 19. avgusta. Z vprašanjem in vredovanjem najnovejše države ob veletoku Kongo pečale se bode pod voditeljstvom Bismarkovim vse velesile.

Rim, 19. avgusta. V Bergamu umrlo je včeraj 9 ljudi za koleru.

Pariz, 20. avgusta. Tukaj je razširjena misel, da Northbrook ne gre po nič družega v Egipt, kakor da bo Tefrika z namestniškega prestola spravil, njegovega sina Abbasa nanj posadil, vladarstvo pa da bo izročil za časa mladoletnosti Nubar-paši.

Madrid, 19. avgusta. Zorilla je zarad vdeležitve pri vojaškem uporu obsojen na smrt, se ve, da le in contumaciam.

London, 19. avgusta. 5000 Kitajcev je na poti iz juga proti Kelungu, kterege so jim Francozi obkolili.

Tuji.

18. avgusta.

Pri **Maliči**: Bertrand in Viallon, zasebnika, s Francoškega — D. Vinne, zasebnik, iz Novega Jorka. — Gerber, trgovec, z Dunaja. — K. Krajnik, trg. potovalec, iz Grada. — Štefan Franc, trgovec, iz Saaza. — J. pl. Ciotta, zasebnik, z Reke. — Franc Stocker, bolnišnični ravnatelj, iz Wolfsberga.

Pri **Stonu**: B. Deckert, vrednik, z Dunaja. — Alojzij Komar, c. k. vradnik, iz Trsta. — Josip Skerbine, župnik, iz Kamnika. — Albin Sehnagl, c. k. sodn. pristav, iz Št. Vida. — Ana Candolini, zasebnica, iz Kostanjevice.

Pri **Tavčarji**: Edmund Walinček, hranilnični blagajničar, z družino, iz Brna. — Janez Poleiner, c. k. stotnik, iz Pulja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Baroninja pl. Seckendorf, z Dunaja. — Ljud. Podhorsky, z Reke. — U. Bretthauer, zasebnik, iz Patrasa. — Janez Eichbaum, zasebnik, iz Kirchdorfa.

Pri **Avstrijskem caru**: Bened. Poniž, posestnik, iz Kopra. — Magdalena Auer in Neža Mešik, iz Velikoveca.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

20. avgusta.

Papirna renta po 100 gl.	80 gl. 90	kr.
Sreberna	81	75
4% avstr. zlata renta, davka prosta	103	65
Papirna renta, davka prosta	95	95
Akcije avstr.-ogerske banke	858	—
Kreditne akcije	308	80
London	121	60
Srebro	—	—
Ces. cekini	5	75
Francoski napoleonid.	9	65 ¹ / ₂
Nemške marke	59	50

Od 19. avgusta.

Ogerska zlata renta 6%	122 gl. 10	kr.
" " " 4%	92	30
" " papirna renta 5%	89	10
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl. 109	—
Länderbanke	101	80
" avst.-oger. Lloyda v Trstu	553	—
" državne železnice	310	10
" Tramway-društva velj. 170 gl.	214	75
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 124	75
4% " " " 1860	500	135
Državne srečke iz l. 1864	100	169
" " " 1864	50	168
Kreditne srečke	100	179
Ljubljanske srečke	20	23
Rudolfove srečke	10	19
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	108	40
" " Ferdinandove sev.	105	50
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	105	—

Potrjim sreem dajem v svojem, kakor tudi v imenu sorodnikov žalostno vest o smrti svoje preljubljene soproge, gospé

Edmunde Šavnik roj. Terpin,

ktera je danes zjutraj ob 5. uri, po dolgi in hudi bolezn, previdena s ss. zakramenti za umirajoče, v 30. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb bode v četrtek, 21. t. m., ob 4. uri popoldne.

Zadušne sv. maše se bodo brale v tukajšnji farni cerkvi.

Kranj, 19. avgusta 1884.

Dr. Edvard Šavnik.

Za službo cerkovnika

ali sicer za kak posel pri farovži se lepo priporoča prečastiti duhovščini

Janez Babič.

(1)

Bolj natančno se izvé pri vredništvu „Slovenca“.

Jurjev koledar

za leto 1885

bode izdalo

vredništvo „Jurja s pušo“.

Obsegal bode do 200 strani z ilustriranimi humoreskami, šaljivim berilom in inserati od zadej, kateri se bodo po nizki ceni računali za celo ali pol strani. Izšel bode prve dni decembra t. l., cena mu bode samo 50 kr. Naročnina naj se pošilja vredništvu „Jurja s pušo“ v Trst.

(3)